

Biskupsstofa

ÞJÓÐKIRKJAN

Reykjavík, 20. júlí 2018

Til sóknarnefnda og sóknarpresta í Borgar-, Hvanneyrar-, Reykhólts- og Stafhóltsprestaköllum, Vesturlandsprófastsdæmi og héraðsnefndar prófastsdæmisins

Ágætu viðtakendur

Meðfylgjandi er tillaga biskupafundar um sameiningu Borgar-, Hvanneyrar-, Reykhólts- og Stafhóltsprestakalla, Vesturlandsprófastsdæmi. Með tillögunni eru í sama skjali tvö fylgiskjöl. Fylgiskjal I felur í sér aðrar sambærilegar tillögur um sameiningu sem fyrirhugað er að leggja fyrir kirkjuþing 2018 sem verður í nóvembermánuði nk.

Fylgiskjal II hefur að geyma yfirlit yfir sameiningartillögur biskupafundar á landsvísu.

Vísað er til starfsreglna um skipulag kirkjunnar í héraði nr. 1026/2007, en reglurnar eru aðgengilegar hér:

<http://kirkjuthing.is/log-og-reglur/starfsreglur/starfsreglur-um-skipulag-kirkjunnar-i-heradi-nr-10262007>

Umsagnir sem viðtakendur erindis þessa kunna að vilja veita verði sendar biskupafundi á netfangið kirkjan hjá kirkjan.is.

Undirritaður veitir allar nánari upplýsingar ef óskað er. Netfang er guðmundur hjá biskup.is

Virðingarfyllst, f.h. biskups Íslands

Guðmundur Þór Guðmundsson, lögfr.

Skrifstofustjóri Biskupsstofu

Tillaga biskupafundar að sameiningu Borgar-, Hvanneyrar-, Reykholts- og Stafholtsprestakalla, Vesturprófastsdæmi.

Biskupafundur hyggst leggja til við kirkjuþing 2018 að Borgar-, Hvanneyrar-, Reykholts- og Stafholtsprestaköll, Vesturlandsprófastsdæmi, sameinist í eitt prestakall, Borgarfjarðarprestakall. Sameining Borgar- og Stafholtsprestakalla öðlist gildi þann 1. júní 2019. Aðrar sameiningar við starfslok sóknarpresta Hvanneyrar- og Reykholtsprestakalla.

Sameinuðu prestakalli verði þjónað af sóknarpresti og þremur prestum.

Sami fjöldi presta verði því á svæðinu eins og nú er, eftir sameiningu, verði tillagan samþykkt.

Ekki er gert ráð fyrir sameiningu sókna í framangreindum prestaköllum, enda almennt litið svo á að frumkvæði að því komi frá sóknarmönnum.

Samkvæmt 3. gr. starfsreglna um skipulag kirkjunnar í héraði nr. 1026/2007 skal gefa safnaðarfundum (þarf ekki að vera aðalsafnaðarfundur) og héraðsfundi kost á að veita umsögn um framangreinda tillögu. Umsagnir skulu sendar biskupafundi sem fer yfir þær og býr síðan málið til kirkjuþings.

Tillögugerð þessi er hluti af stefnu biskupafundar um nýskipan prestakalla á landsvísu sem unnið hefur verið að. Felst í þeirri stefnu að horfið verði frá einmenningsprestaköllum, þar sem því verður við komið. Í hverju prestakalli verði sóknarprestur og prestur að lágmarki og fleiri prestar ef þurfa þykir vegna mannfjölda eða aðstæðna. Stefna þessi er í samræmi við þróun mála undanfarin ár. Má t.d. nefna í því sambandi að fjögur prestaköll á Austurlandi hafa á undanförunum árum verið sameinuð í eitt Egilsstaðaprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna kallinu, Möðruvalla- og Dalvíkurprestaköll á Norðurlandi hafa verið sameinuð í eitt prestakall, Dalvíkurprestakall, þar sem sóknarprestur og prestur þjóna kallinu og Fellaprestakall og Hólaprestakall í Reykjavík sömuleiðis sameinuð í eitt prestakall Fella- og Hólaprestakall þar sem sóknarprestur og prestur þjóna kallinu.

Íbúafjöldi sókna Borgarprestakalls var þann 1. janúar 2018, sem hér segir:

Akrasókn 43

Álftanessókn 49

Álftártungusókn 38

Borgarnessókn 1.990

Borgarsókn 111

Samtals 2.231

Íbúafjöldi sókna Hvanneyrarprestakalls var þann 1. janúar 2018 sem hér segir:

Bæjarsókn 64

Fitjasókn 7

Hvanneyrarsókn 397

Lundarsókn 77

Samtals 545

Íbúafjöldi sókna Reykholtsprestakalls var þann 1. janúar 2018 sem hér segir:

Gilsbakkasókn 49

Reykholtssókn 359

Síðumúlasókn 58

Samtals 466

Íbúafjöldi sókna Stafholtsprestakalls var þann 1. janúar 2018 sem hér segir:

Hvammssókn í Norðurárdal 227

Norðtungusókn 52

Stafholtssókn 135

Samtals 414

Íbúafjöldi samtals í Borgarfjarðarprestakalli 3.656

Fylgiskjal með tillögu þessari eru:

I. Tillögur sem fyrirhugað er að leggja fram á kirkjuþingi 2018 um sameiningu prestakalla

II. Tillaga biskupafundar að nýskipan prestakalla á landsvísu ásamt greinargerð. Þar koma fram rök fyrir sameiningu prestakalla og er vísað til þeirra hvað varðar þessa tillögu.

Reykjavík, 20. júlí 2019

Agnes M. Sigurðardóttir

Biskup Íslands

Sr. Solveig Lára Guðmundsdóttir

Vígslubiskup Hólaumdæmis

Fylgiskjal I

Tillögur sem fyrirhugað er að leggja fram á kirkjuþingi 2018 um sameiningu prestakalla sem taki gildi 1. júní 2019, nema mælt sé annan veg:

Eyrbakka-, Hveragerðis-, Selfoss- og Þorlákshafnarprestaköll sameinist í eitt prestakall, Árborgar-og Ölfusprestakall, þar sem sóknarprestur og fjórir prestar þjóna kallinu. Sameining þessi öðlist gildi þann 1. júní 2019. Sameining Þorlákshafnarprestakalls öðlist þó gildi þann 1. ágúst 2019.

Bústaðaprestakall og Grensásprestakall, Reykjavík, sameinist í eitt Fossvogsprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna kallinu. Sameining öðlist gildi 1. janúar 2019.

Borgar-, Hvanneyrar-, Reykhólts- og Stafholtsprestakall, Borgarbyggð, sameinist í eitt Borgarfjarðarprestakall, þar sem sóknarprestur og þrír prestar þjóna kallinu. Sameining Borgar- og Stafholtsprestakalls öðlist gildi 1. júní 2019 en aðrar sameiningar í framhaldi af starfslokum annarra sóknarpresta í framangreindum prestaköllum.

Reykhólaprestakall, Reykhólahreppi og Hólmavíkurprestakall, Strandabyggð, sameinist í eitt prestakall, Breiðafjarðar- og Strandaprestakall þar sem sóknarprestur og einn prestur þjóna kallinu. Sameining öðlist gildi 1. júlí 2019.

Akureyrarprestakall, Akureyrarkaupstað og Syðra-Laugalandsprestakall, Eyjafjarðarsveit, sameinist í eitt prestakall, Eyjafjarðarprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna kallinu. Sameining öðlist gildi 1. febrúar 2019.

Djúpavogsprestakall, Djúpavogshreppi, Heydalaprestakall, Kolfreyjustaðarprestakall, Eskifjarðarprestakall og Norðfjarðarprestakall, Fjarðabyggð sameinist í eitt Austfjarðaprestakall þar sem sóknarprestur og fjórir prestar þjóna kallinu. Sameining öðlist gildi við starfslok sóknarpresta, þ.e. árið 2019 hvað varðar Djúpavogs-, Heydala- og Eskifjarðarprestaköll, en síðar hvað varðar Norðfjarðarprestakall.

Skinnastaðar- og Langanesprestaköll sameinist í eitt prestakall þar sem sóknarprestur og einn prestur þjóna.

Í flestum tilvikum er um það að ræða að prestaköll hafa losnað eða munu losna á árinu 2019, vegna ákvæða starfsmannalaga nr. 70/1996 um starfslok embættismanna við 70 ára aldur.

Nýskipan prestakalla

Héraðsmódelið

Inngangur

Biskupafundur hefur undanfarið unnið að stefnumótun um nýskipan prestakalla á landsvísu. Helstu áhersluatriði eru sem hér segir:

Óbreyttur fjöldi presta í nýjum stækkuðum prestaköllum.

Sóknaskipan óbreytt.

Héraðsmódelið svokallaða er fyrirmyndin, en hún er byggð á samvinnu presta og sérstakri ábyrgð hvers og eins á ákveðnum sóknnum í prestakallinu og ábyrgð hvers og eins í ákveðnum málaflokkum. Nafngift þessi á rætur að rekja til sameiningar fjögurra prestakalla á Héraði á Austurlandi.

Meginreglan verði sú að í hverju prestakalli séu starfandi að lágmarki þrír prestar. Frá því geta þó verið frávik þar sem aðstæður eru breytilegar eftir prestaköllum. Þannig verða um sinn einhver prestaköll áfram einmenningsprestaköll eða sóknarprestur og einn prestur þjóna sama kallinu.

Kostir stærri prestakalla eru

- a) betri og fjölbreytilegri þjónusta fyrir sóknarbörn, sem fá aðgang að fleiri prestum
- b) meiri sérhæfing prestsþjónustunnar
- c) betra starfsumhverfi prestanna með jöfnun þjónustubrýði
- d) betri nýting fjármuna og annarra auðlinda

Tillaga að starfsreglum um breytingu á starfsreglum um skipulag kirkjunnar í héraði nr. 1026/2007.

1. gr. *Suðurprófastsdæmi*
 - a. Kirkjubæjarklausturs- og Víkurprestaköll sameinast í eitt prestakall, Kirkjubæjarklausturs- og Víkurprestakall, þar sem sóknarprestur og prestur þjóna.
 - b. Breiðabólstaðar-, Fellsmúla- og Oddaprestaköll sameinast í Breiðabólstaðar- og Oddaprestakall þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna.
 - c. Eyrarbakka-, Hveragerðis, Selfoss- og Þorlákshafnarprestaköll sameinast í eitt prestakall, Árborgar- og Ölfusprestakall, þar sem sóknarprestur og fjórir prestar þjóna.
 - d. Hruna- og Skálholtsprestaköll sameinast í eitt prestakall þar sem sóknarprestur og einn prestur þjóna.
2. gr. *Kjalarnesprófastsdæmi*
 - a. Grindavíkur-, Njarðvíkur-, Keflavíkur- og Útskálaprestaköll sameinast í eitt prestakall, Reykjanesprestakall, þar sem sóknarprestur og fimm prestar þjóna.

- b. Hafnarfjarðar-, Víðistaða- og Tjarnaprestaköll sameinast í eitt prestakall, Hafnarfjarðarprestakall, þar sem sóknarprestur og fjórir prestar þjóna.
- c. Mosfells og Reynivallaprestaköll sameinast í eitt prestakall, Mosfells- og Reynivallaprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna.

3. gr. *Reykjavíkurprófastsdæmi vestra*

- a. Bústaða- og Grensásprestaköll sameinast í eitt prestakall, Fossvogsprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna.
- b. Ás-, Langholts- og Laugarnesprestaköll sameinast í eitt prestakall, Laugardalsprestakall, þar sem sóknarprestur og þrír prestar þjóna.
- c. Dómkirkju-, Hallgríms- og Háteigsprestaköll sameinast í eitt prestakall, Miðborgarprestakall, þar sem sóknarprestur og fjórir prestar þjóna.
- d. Nes- og Seltjarnarnesprestaköll sameinast í eitt prestakall, Seltjarnar- og Nesprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna.

4. gr. *Reykjavíkurprófastsdæmi eystra*

- a. Digranes-, Hjalla-, Kársnes- og Lindaprestaköll sameinast í eitt prestakall, Kópavogsprestakall, þar sem sóknarprestur og sjö prestar þjóna.
- b. Breiðholts-, Fella- og Hóla- og Seljaprestaköll sameinast í eitt prestakall, Breiðholtsprestakall, þar sem sóknarprestur og fjórir prestar þjóna.
- c. Árbæjar-, Grafarholts- og Grafarvogsprestaköll sameinast í eitt prestakall, Árbæjar- og Grafarprestakall, sem sóknarprestur og sjö prestar þjóna.

5. gr. *Vesturlandsprófastsdæmi*

- a. Garða- og Saurbæjarprestaköll sameinast í eitt prestakall, Hvalfjarðarprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna.
- b. Borgar-, Hvanneyrar-, Reykhólts- og Stafholtsprestaköll sameinast í eitt prestakall, Borgarfjarðarprestakall, þar sem sóknarprestur og þrír prestar þjóna.
- c. Ólafsvíkur- og Ingjaldshóls-, Setbergs-, Staðastaðar- og Stykkishólmsprestaköll sameinast í eitt prestakall, Snæfellsnesprestakall, þar sem sóknarprestur og þrír prestar þjóna. Syðstu sóknir Staðarstaðarprestakalls fari undir Borg.

6. gr. *Vestfjarðarprófastsdæmi*

- a. Reykhóla- og Hólmavíkurprestaköll sameinast í eitt prestakall, Breiðafjarðar- og Strandaprestakall, þar sem sóknarprestur og einn prestur þjóna.
- b. Bolungarvíkur-, Holts-, Ísafjarðar- og Þingeyrarprestaköll sameinast í eitt prestakall, Vestfjarðaprestakall, þar sem sóknarprestur og þrír prestar þjóna.

7. gr. *Húnavatns- og Skagafjarðarprófastsdæmi*

- a) Melstaðar-, Hvammstanga-, Skagastrandar- og Þingeyraklaustursprestaköll sameinast í eitt prestakall Húnavatnsprestakall, þar sem sóknarprestur og þrír prestar þjóna.
- b) Miklabæjar- Glaumbæjar- Hofsós- og Hóla- og Sauðárkróksprestaköll sameinast í eitt prestakall, Skagafjarðarprestakall, þar sem sóknarprestur og þrír prestar þjóna.

8. gr. *Eyjafjarðar- og Þingeyjarprófastsdæmi*

- a) Akureyrar- og Laugalandsprestaköll sameinast í eitt prestakall, Eyjafjarðarprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna.
- b) Ólafsfjarðar- og Siglufjarðarprestaköll sameinast í eitt prestakall, Fjallabyggðarprestakall, þar sem sóknarprestur og einn prestur þjóna.

- c) Húsavíkur-, Grenjaðarstaða- og Skútustaðaprestaköll sameinist í eitt prestakall, Þingeyjarprestakall, þar sem sóknarprestur og tveir prestar þjóna.
- d) Skinnastaðar- og Langanesprestaköll sameinist í eitt prestakall, Skinnastaðar- og Langanesprestakall, þar sem sóknarprestur og einn prestur þjóna.

9. gr. *Austurlandsprófastsdæmi*

- a) Djúpavogs-, Heydala-, Kolfreyjustaðar-, Eskifjarðar- og Norðfjarðarprestaköll sameinist í eitt prestakall Austfjarðaprestakall, þar sem sóknarprestur og fjórir prestar þjóna.

Þau prestaköll sem ekki er getið um í ofangreindum tillögum breytast ekki.

Greinargerð:

Skipan prestakalla þjóðkirkjunnar og stærð þeirra hefur áhrif á samstarf presta og þjónustu við sóknarbörn. Með stækkun prestakalla hyggst þjóðkirkjan ná enn frekar því meginmarkmiði sínu að efla boðun fagnaðarerindisins í orði og verki.

Með stækkun prestakalla munu flest einmenningsprestaköll heyra sögunni til. Samstarf presta mun eflast og möguleikar sóknarbarna á bættari og sérhæfðari þjónustu í hverju prestakalli munu aukast.

Kirkjuþing 2010 samþykkti megináherslur sem fram voru settar í skýrslu nefndar um heildarskipan þjónustu kirkjunnar. Kirkjuþing 2010 samþykkti þá framtíðarsýn á starfsháttum kirkjunnar sem felast í samstarfssvæðum sókna, skilgreiningu á grunnþjónustu kirkjunnar og samþættingu við samþykktir um innri málefni kirkjunnar. Þar er lagt upp með að inntak þjónustunnar, umgjörð og skipulag skuli hverfast um eftirfarandi fimm þætti: 1. Helgihald 2. Boðun og fræðslu 3. Kærleiksþjónustu, 4. Sálgæslu og hjálparstarf, 5. Menningu og listir, staðbundna þjónustu og nýjar leiðir.

Um þjónustubyrgði á hvern prest skal líta til eftirtalinna atriða:

- Í kirkjujarðasamkomulaginu svokallað frá 10. janúar 1997 (60. gr. laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar) er mannfjöldaviðmið sett varðandi fjölgun eða fækkun prestsembætta, þar er miðað við 5000 manns. Þ.e.a.s. fjölgi skráðum meðlimum þjóðkirkjunnar um 5000 skuldbindur ríkið sig til að greiða laun 1 prests til viðbótar því sem greinir frá í samkomulaginu, hið sama á við um frekari fjölgun. Fækki meðlimum um 5000 fækkar embættum um 1, hið sama á við um frekari fækkun.
- Í samþykktum um innri málefni þjóðkirkjunnar frá 2009 er fjallað um ákvæði um messuskyldu. Þar er sett viðmið um fjölda sóknarbarna, 2000 talsins, þar sem haldin skuli almenn guðsþjónusta hvern helgan dag ársins. Séu sóknarbörn frá 750-2000 skuli að lágmarki haldin almenn guðsþjónusta annan hvern sunnudag, auk stórhátíða.

Hið opinbera miðar við 5000 manns, varðandi fjölgun eða fækkun embætta um eitt. Þar er því samhengi á milli 5000 sóknarbarna og eins embættis. Í samþykktunum um innri málefni þjóðkirkjunnar er lagt upp með annað viðmið er snýr að sóknarbörnum og því hve oft skal efna til almennrar guðsþjónustu. Þar er miðað við 2000 sóknarbörn.

Þessar tölur veita því ákveðnar mælistikur þegar leggja skal upp þjónustubyrgði á hvern prest, þ.e.a.s. varðandi mannfjölda. Má því ætla að einn prestur skuli að lágmarki þjónusta 2000 manns. Fleiri atriði skal jafnframt taka til skoðunar við skipun prestakalla og ákvörðun á þjónustubyrgði, svo sem fjölda sókna innan prestakalls, hvernig samgöngum er háttáð og færð á vegum, sérstaða helgistaða og annað.

Tillögurnar nú um stækkun prestakalla byggjast á ofangreindum samþykktum kirkjuþings og samþykktum um innri málefni kirkjunnar. Eftir sem áður er sóknin grunneining

Þjóðkirkjunnar og starfsvettvangur hennar á hverjum stað, sjálfstæð fjárhagsleg og félagsleg eining. Með þessum tillögum eru ekki lagðar til neinar breytingar á sóknarskipan.

Sóknarprestur og prestar eru samstarfsmenn í sóknum prestakalls og ber að haga þjónustu sinni og samstarfi í samræmi við það. Báðir lúta þeir tilsjón prófasts og biskups. Samstarf sóknarprests og presta byggist á starfsreglum, lögum og siðareglum. Prófastur annast um skiptingu starfa milli presta þar sem fleiri en einn prestur þjónar í prestakalli og sér til þess að samið sé um það skriflega.

Gert er að jafnaði ráð fyrir að gildistaka sameiningar geti átt sér stað við starfslok hlutaðeigandi presta eða við lok fimm ára skipunartíma. Frá þessu kunna þó að geta orðið frávik ef aðstæður útheimta slíkt.